

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Kaivosten valvonta ja ympäristötarkkailu

Lapin 15. kalatalouspäivät Rovaniemellä
20.-21.11.2018

Hilli Tuija

16.11.2018

Kaivoksia valvovat viranomaiset

- ELY-keskus
 - Ympäristölupapäätösten valvonta
 - Yleisen edun valvonta
- TUKES
 - Kaivoslain mukainen valvonta
 - Kemikaalien (ml. räjähteet) valvonta
- Kunta
 - Mm. maankäyttö- ja rakennuslain mukainen valvonta
- Kainuun ELY-keskus
 - Patoturvallisuus
- Paljon muita, kuten AVI:n työsuojaus

Kaivoksilta vaadittavia lupia

- Kaivoslupa (TUKES)
- Kaivosturvallisuuslupa (TUKES)
- Ympäristölupa (AVI)
- Vesilain mukainen lupa (AVI)
- Lupa vaarallisten kemikaalien ja räjähdysaineiden käsittelyyn (TUKES)
- Mahdolliset poikkeamisluvat luontotyyppien tai rauhoitettujen eliölajien suojelusta (ELY)
- Ym.
- Lisäksi ...

Lisäksi vaaditaan mm.

- Ympäristövaikutusten arviointi
- Sisäinen ja ulkoinen pelastussuunnitelma
- Patoturvallisuuteen liittyvät vahingonvaara-arviot
- Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma
- Riskinarviointi
- ... ja paljon muuta

Kaivosten ympäristötarkkailu

- Kaivosten ympäristötarkkailusta määrätään ympäristöluvassa
- Tarkkailusuunnitelma voidaan hyväksyä joko ympäristöluvassa tai määrätä toimitettavaksi valvontaviranomaiselle (ELY) hyväksyttäväksi
 - Valituskelpoinen päätös myös ELY:n hyväksyessä tarkkailusuunnitelman

Esimerkki tarkkailua koskevasta lupamääräyksestä

- ”... Toiminnan käyttö- ja päästötarkkailun on koskettava kaikkia toimintoja ja kohteita, joista aiheutuu tai voi aiheutua melua, tärinää ja/tai päästöjä ilmaan, veteen, maaperään tai pohjaveteen ja joissa muodostuu tai käsitellään jätteitä. Käyttö- ja päästötarkkailu on tehtävä siten, että päästöjen määrä ja laatu, toiminnassa muodostuvien jätteiden määrä ja laatu sekä puhdistinlaitteiden ja –menetelmien ja muiden päästöjä rajoittavien toimenpiteiden toimivuus saadaan luotettavasti selville...”

Esimerkki tarkkailua koskevasta lupamääräyksestä jatkuu

- ”... Toiminnan ja päästöjen vaikutustarkkailu on tehtävä niin monipuolisesti ja laaja-alaisesti, että toiminnan ympäristövaikutuksista ja vaikutusalueen laajuudesta saadaan kattava ja luotettava tieto...”

Kaivosten ympäristötarkkailu sisältää

- Käyttötarkkailu
- Päästötarkkailu
 - Vesipäästöt
 - Päästöt ilmaan
 - Jätejakeiden tarkkailu
- Vaikutustarkkailu
 - Ilmanlaatu
 - Melu ja värinä
 - Pintavedet (sis. sedimentit)
 - Pohjavedet
- Biologinen tarkkailu pintavesissä (esim. piilevät, pohjaeläimet, kasviplankton, vesisammalet, kalat)
- Biologinen tarkkailu maa-alueilla (esim. sammal, humus, neulaset, sienet, kekomuurahaiset, kasvit ja eläimet)

Kaivosten valvonta Lapin ELY:ssä

- Valvonta sisältää
 - Ennakovalvonnan eli lausunnot lupahakemuksista
 - Jälkivalvonnan eli lupapäätösten, lakien ja asetusten noudattamisen valvonta
- Jokaisella kaivoksella on vastuuvalvoja
- Kaivokset kuuluvat valvontaluokkaan 1
 - Vuosittaiset tarkastukset
- Käytännössä yhteydenpito on viikoittaista
- Valvonta on paljon muutakin kuin tarkastukset ja tarkkailujen seuranta
 - Tarvittaessa myös hallintopakon käyttö ja rikosoikeudellisten prosessien käynnistäminen

Ympäristönsuojelulain mukaiset yleiset velvollisuudet

- Selvilläolovelvollisuus (YSL 6§) – tarkkailu!
- Velvollisuus ehkäistä ja rajoittaa ympäristön pilaantumista (YSL 7§)
- Pilaantumisen torjuntavelvollisuus (YSL 14§)
- Ennaltavaraautumisvelvollisuus (YSL 15§)
- Maaperän ja pohjaveden pilaamiskielto (YSL 16§ ja 17§)
- Velvollisuus valita käyttöön kemikaali tai menetelmä, josta aiheutuu vähiten pilaantumisen vaaraa (YSL 19§)
- Varovaisuus ja huolellisuusperiaate (YSL 20§)
- Ympäristön kannalta parhaan käytännön periaate (BEP) (YSL 20§)